

КЕРЧЕНСЬКО-ЕЛЬТИГЕНСЬКА ДЕСАНТНА ОПЕРАЦІЯ Проведена 31 жовтня — 11 грудня 1943 військами Пн.-Кавказ. фронту (після 20 листопада 1943 — Окрема Примор. армія, командувач — генерал-полковник *І. Петров*), Чорномор. флоту (віце-адмірал *Л. Владимирський*), Азов. військ. флотилії (контр-адмірал *С. Горшков*). Гол. завдання — визволення Керчен. п-ва, який обороняв нім. 5-й армій. корпус 17-ї армії (загалом 85 тис. вояків, командувач — генерал *Е. Єнеке*) за підтримки бл. 60 танків, 225-ти гармат і мінометів, 200 літаків, румун. підрозділів і сил флоту: 36-ти швидкохід. десант. барж (після висадки десанту передислоковано ще бл. 60), 37-ми торпед. і 25-ти сторожових катерів, 6-ти тральщиків. Із рад. боку до проведення операції залучено бл. 130 тис. солдатів і офіцерів, понад 2 тис. гармат і мінометів, 125 танків, 119 катерів різних класів (через мілководдя, мінну небезпеку та загрозу авіац. ударів великі кораблі Чорномор. флоту не використовували), 159 допоміж. суден, понад 1 тис. літаків. Висадкою десанту на осн. напрямі (на Пд.-Сх. від м. Керч, нині АР Крим) командував контр-адмірал *С. Горшков*, допоміж. (с-ще Ельтиген, нині у складі Керчі) — командувач Новорос. військ.-мор. бази контр-адмірал *Г. Холостяков*, заг. керівництво здійснював генерал-полковник *І. Петров*. Операцію розпочато 1 листопада висадкою побл. Ельтигена частин 318-ї стрілец. дивізії (полковник *В. Гладков*) 18-ї армії, 3 листопада

висаджено десант побл. Керчі у складі частин 56-ї армії. До 11 листопада рад. війська, захопивши плацдарм у р-ні фортеці Єнікале, вийшли до пн.-сх. околиці Керчі, однак прорвати нім. оборону не змогли. Нім. командуванню вдалося швидко перекинути додатк. сили із р-ну Перекопу й організувати блокаду з моря. 7 грудня нім. війська ліквідували Ельтиген. плацдарм, при цьому частина рад. вояків прорвалася у Керч, де захопила та протягом кількох годин утримувала плацдарм. 11 грудня Окрема Примор. армія перейшла до оборони на осн. плацдармі побл. Керчі. Заг. втрати рад. військ склали 27 379 осіб (безповоротні — 6985). Хоча їм не вдалося виконати осн. завдання, вони відтягнули значні сили супротивника від Перекопа, а Керчен. плацдарм відіграв вагомий роль у визволенні Криму навесні 1944. К.-Е. д. о. була однією з найбільших десант. операцій рад. військ, 129 її учасників стали Героями Рад. Союзу. 1985 у Керчі відкрито [Історії Ельтигенського десанту Музей](#).

Рекомендована література

1. Гладков В. Ф. Десант на Эльтиген. 1961;
2. 1981;
3. Кузнецов А. Большой десант. Керченско-Эльтигенская операция. 2011 (усі – Москва).

А. В. Мальгін

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Керченсько-Ельтигенська десантна операція / А. В. Мальгін // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2012. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-11837>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).